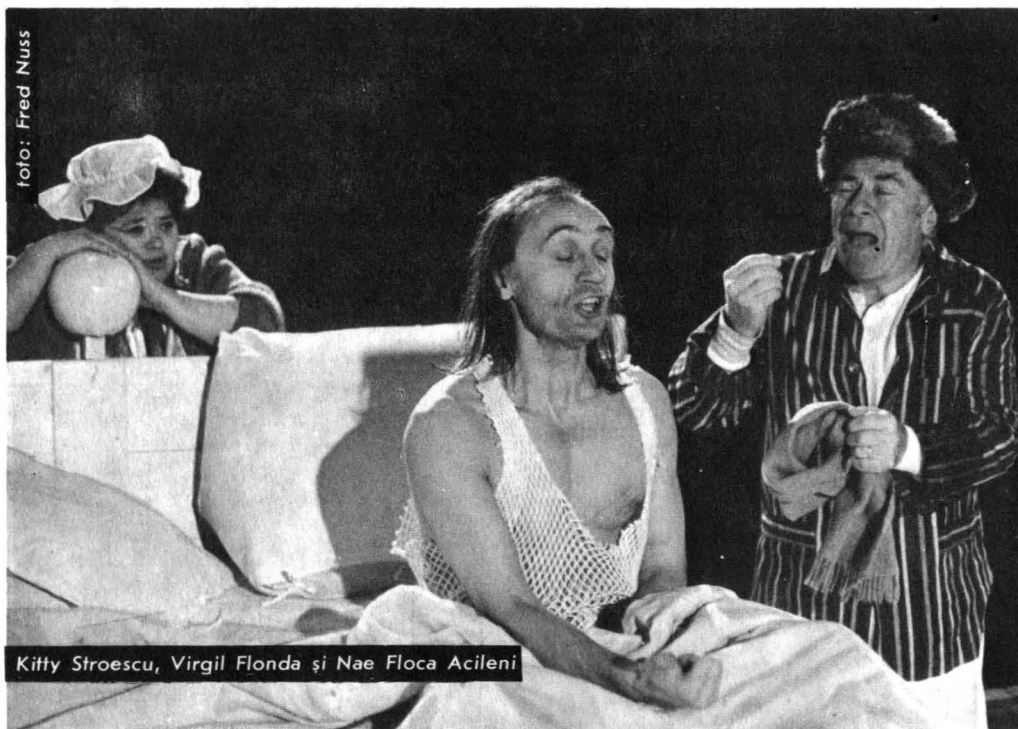

UN JEDERMANN AL ZILELOR NOASTRE

CARTOTECA de Tadeusz Rózewicz
Traducerea: Iulian Vișa • **TEATRUL
DE STAT DIN SIBIU** • Data premie-
rei: 29 noiembrie 1991 • Regia: Iulian
Vișa • Scenografia: Mihai Ciupe
• Distribuția: Virgil Flonda (Eroul),
Kitty Stroescu (Mama), Nae Floc-
Acileni (Tatăl, Unchiul), Constantin
Chiriac (Domnul cu cărare, Profeso-
rul, Ziaristul), Diana Văcaru (Secre-
tara), Geraldina Basarab (Olga, Doam-
na, Bătrânică), Dana Taloș (Femeia
grasă, Grasul), Rodica Mărgărit (Mu-
safirul cu pălărie, Doamna plină de
viață, Musafirul cu șapcă), Dana Lă-
zărescu-Popa (Fata, Chelnerița), Ion
Buleandră, Mihai Bica, Benedict Du-
mitrescu (Corul antic al bătrânilor).

Kitty Stroescu, Virgil Flonda și Nae Floc-Acileni

Mai întâi, spectatorii se amestecă, vrînd-nevrînd, cu personajele: pentru a ajunge la locurile înșirate pe cele două laturi ale spațiului de joc trebuie să-ți croiești drum printre protagoniștii aflați deja pe scenă. Ei au și început să «joace». Doi judoka în kimono fac mișcări de încălzire ori chiar de antrenament, la un moment dat vor avea și o parteneră, un ins ce pare a trăi din mila publică cîntă ceva la un acordeon, printre altele și «Deșteaptă-te, române», un altul cere bani spectatorilor, o gospodină intră în vorbă cu spectatoarele, întrebîndu-le dacă au găsit lapte, accentuînd amestecul, confuzia celor două planuri. Scena pare mai degrabă un spațiu public și aproape că te cuprinde mirarea la vederea celor ce, îmbrăcați în hainele lor bune, «de teatru», stau cuminiți și urmăresc cu atenție acele scene atît de firești, de cotidiene, de parcă ele ar fi totuși ceva deosebit — ca, de pildă, teatru... Un pat imens, o măsuță și un scaun confortabil par a sugera, oricum, o încăpere — mai exact, un dormitor.

Pe locatarul celui dormitor, de fapt al celui pat, autorul îl numește Eroul. Pentru personajele cu care vine în contact, el are însă diverse nume: Wiktor, Waclaw, Stasiu, Tadek, Dudek ș.a. El răspunde de fiecare dată la fel de firesc, fiindcă **este** toți aceștia sau, cum se și precizează de altfel în extrem de consistentul caiet-program, este Jedermann. Un Jedermann al zilelor noastre, de vîrstă nedefinită, tratat

cînd ca un copil ori ca un tînăr, cînd ca un om în toată firea, cu importante răspunderi sociale (director de teatru de operetă). Dar, oricum ar fi tratat, Eroul refuză cu încăpăținare să-și ia în serios funcția, rostul, vîrsta — viața. Zadarnic «clocotește» aceasta în jurul lui în formele cele mai variate, zadarnic îi inundă ea încăperea încercînd a-l «contamina». Nici măcar acel extrem de comic Cor antic al bătrînilor nu reușește să-l incite la fapte, în ciuda insistenței cu care tot reia începutul eroic al «Iliadei»...

Afît pentru Eroul interpretat cu vervă și simț al nuanțelor de Virgil Flonda, cît și pentru public, «viața» se prezintă ca un adevărat bombardament de imagini teatrale viu colorate, excelent ritmate, dar care nu reușesc să disimuleze absurdul ce corodează pînă și împrejurările mai lirice ale existenței sau posibilul ei halou metafizic. Aceste imagini ce pot reprezenta și etape ori planuri existențiale diferite nu se succedă după o cronologie anume. Timpurile se amestecă așa cum o fac și vîrstele ori identitățile posibile ale Eroului. Unele par a fi ecoul unor secvențe îndepărtate, ecouri ale unor amoruri neîmplinite ce iau acum forme grotești. Un unchi revenit din lumea drepților e prilej de satiră la adresa unor motive biblice. Apar și personaje ori grupuri recunoscutibile și databile: ele provin din «cartoteca» ce ne era atît de familiară pînă mai ieri... Un «ziarist» cu o suspect de

adînc înrădăcinată obișnuință a supunerii față de... gradele superioare și al cărui trecut s-ar zice că-l situează, într-un context aparent nou, într-o stare de generală inferioritate, își asumă cu naturalețe condiția de cîine ce continuă să lingă orișice mîna. Un grup de suporteri ai echipei de fotbal din Mitoc se va lăsa convins să scandeze, un timp, pentru... teatru (mai greu s-au lăsat convinse unele «organe» locale...). Mitocul e, evident, capitala unei regiuni... sociale, locuite de mitocani. Care mitocani nu au, în afara fotbalului, decît griji «planetare», ei «nu mai vor război ghie looc!» (trimitere la un «număr» aproape legendar, ce pare să se fi petrecut cu adevărat pe una din scenele unui festival de tristă amintire)!

Alcătuite după o logică a visului, aceste «felii de viață» ce compun **Cartoteca** nu fac decît să-i reveleze Eroului, în ritm alert, grotescul unei existențe diforme, al cărei absurd se oolindește și în succesiunea imaginilor — existență la care nu vrea, nu poate să participe altfel decît... vegetînd în patul lui uriaș.

Dacă jocul foarte bun al lui Virgil Flonda și Constantin Chiriac era de așteptat, debutanta Diana Văcaru constituie o surpriză plăcută. Dar adevărata surpriză o constituie schimbarea la față a întregii trupe care, sub «dictatura» benefică a lui Iulian Vișa, pare să se fi scuturat de o bună parte din praful provincial ce ajunsese să o sufoce...